

Mariusz LAMPRECHT, Marta TURTOŃ, Karolina URBAŃSKA*

WSPÓŁCZESNE PRZEMIANY UNIEJOWA W OPINII MIESZKAŃCÓW MIASTA I REGIONU

WPROWADZENIE

Małe miasta to środki osadnicze, które zazwyczaj są dość stabilne w wymiarze ludnościowym, ekonomicznym i przestrzennym. Ten stan, określane często jako stagnacja, jest charakterystyczny dla wielu niewielkich miejscowości. Ich zbiór wydaje się także dość hermetyczny: małe miasta są często małe od wieków, a tylko nielicznym udaje się osiągnąć wyższy poziom rozwoju ludnościowego czy zdecydowanie poprawić swoją sytuację ekonomiczną. Stosunkowo rzadko dochodzi do sytuacji, w której małe miasto wkracza na nową trajektorię dynamicznego rozwoju mogącego prowadzić do rozkwitu gospodarczego, wkroczenia na wyższy poziom w hierarchii osadniczej (np. z uwagi na pełnione funkcje) czy osiągnięcia statusu miasta średniego w wyniku wzrostu liczby mieszkańców.

Jednym z miast, które współcześnie podlegają silnym przemianom, jest położony nad Wartą Uniejów. W tym niewielkim, liczącym nieco ponad 3000 mieszkańców mieście (dane GUS na koniec 2011 r.) następuje intensywny rozwój funkcji związanych z ruchem turystycznym i uzdrowiskowym. Wprawdzie funkcja wypoczynkowa pojawiła się w Uniejowie już w drugiej połowie XX w.¹, jednak przełomowym momentem w rozwoju miasta było rozpoczęcie eksploatacji wód geotermalnych. Wody te mają w mieście szeroki zakres zastosowań – od balneologii, po uzyskiwanie energii użytkowej – i stały się elementem istotnie wpływającym na rozwój ośrodka. Ważnym impulsem wpływającym pozytywnie na funkcjonowanie miasta jest także przyznanie mu na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2012 r. statusu uzdrowiska (DzU, 2012, poz. 782). Było to możliwe po uzyskaniu w 2011 r., dzięki staraniom władz Unie-

* Mariusz Lamprecht, dr, adiunkt, Katedra Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej, Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, 90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 31; Marta Turtoń i Karolina Urbańska, studentki kierunku Gospodarka przestrzenna prowadzonego przez Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, 90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 31 i Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, 90-237 Łódź, ul. Matejki 22/26.

¹ Było to związane z podjęciem decyzji o częściowej odbudowie i renowacji uniejowskiego zamku, a następnie wykorzystaniem tego obiektu dla celów turystyki (*Uniejów. Dzieje miasta*, red. J. Szymczak, Łódź 1995).

jowa, pozytywnej opinii Ministerstwa Zdrowia dotyczącej spełnienia warunków niezbędnych do uzyskania takiego statusu. Dzisiejszy wizerunek miasta i coraz silniejsza obecność Uniejowa nie tylko w świadomości mieszkańców regionu, ale także całego kraju jest zasługą licznych działań promocyjnych prowadzonych przez obecne władze miasta.

Pojawiające się uwarunkowania otwierają przed miastem nowe możliwości rozwoju, a jednocześnie wpływają na życie zarówno jego mieszkańców, jak i ludności regionu. Zagadnienie wpływu nowych funkcji gospodarczych, jakie pojawiły się w Uniejowie, na życie mieszkańców miasta i regionu stało się jednym z celów badań prowadzonych w Uniejowie przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego². Część badań realizowano w formie ankiety, poprzez którą mieszkańcy miasta i regionu mogli wyrazić swoją opinię na temat dokonujących się aktualnie zmian w mieście i ich wpływu na własne życie. Prezentowany tekst zawiera wybrane wyniki i wnioski płynące z przeprowadzonych badań.

Oceny przemian Uniejowa w opinii mieszkańców miasta i regionu dokonano na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w Uniejowie wśród losowo wybranych przechodniów. Badaniami objęto 202 osoby pełnoletnie, w tym 118 kobiet (58%) i 84 mężczyzn (42%). Wśród respondentów znaleźli się przede wszystkim mieszkańcy miasta (160 osób, tj. 79%) oraz, w znacznie mniejszym stopniu mieszkańcy gminy lub powiatu, a sporadycznie osoby z dalszych miejscowości (łącznie 42 osoby, tj. 21% ankietowanych). Spośród mieszkańców Uniejowa najliczniejszą grupę stanowią osoby mieszkające w tym mieście od urodzenia (103 osoby, tj. 51% ankietowanych). Ponad 35% ankietowanych to osoby młode, w wieku do 35 lat. Niski odsetek, bo zaledwie 18,3%, to osoby starsze (60 i więcej lat). W strukturze wykształcenia osób ankietowanych dominują osoby z wykształceniem średnim (aż 45,5%), a 21,3% ankietowanych charakteryzuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym. Jedynie 8%, respondentów ma wykształcenie podstawowe.

Analiza obejmuje odpowiedzi na kilka spośród większego zbioru pytań zadanych ankietowanym osobom i zaznaczają się w niej dwie części. Pierwsza zawiera opinię respondentów na temat zmian w mieście zachodzących na skutek rozwoju nowych funkcji i potrzeb dalszych zmian, a także na temat wpływu nowych funkcji Uniejowa na życie mieszkańców miasta i regionu³. Druga część zawiera ocenę wpływu przemian w Uniejowie na życie własne respondentów⁴.

² Badania te przeprowadzili w 2012 r. studenci kierunku Gospodarka przestrzenna prowadzonego przez Wydział Nauk Geograficznych oraz Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. W badaniach brały udział także autorki prezentowanego artykułu. Wyniki badań, a także ich wstępne opracowanie znajdują się w Katedrze Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej, Wydziału Nauk Geograficznych UŁ.

³ W tej części analizowano odpowiedzi na pytania: Jak ocenia Pan(i) główne zmiany w mieście, jakie nastąpiły po 2005 r.?, Co Pana(i) zdaniem wymaga w Uniejowie dalszych zmian?, Czy w Pana(i) ocenie przemiany, do jakich dochodzi w Uniejowie w związku z rozwojem funkcji rekreacyjno-uzdrowiskowej, dają nowe możliwości życiowe mieszkańcom miasta lub gminy?

⁴ Analizie poddano odpowiedzi na pytania: Czy współczesne przemiany w Uniejowie mają wpływ na Pana(i) życie?, Jak Pan(i) przewiduje, czy Pana(i) sytuacja w wyniku zachodzących w mieście zmian poprawi się w przyszłości?

PRZEMIANY UNIEJOWA W ŚWIETLE WYPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW MIASTA I REGIONU

Rozwój funkcji turystycznej i uzdrowiskowej owocuje nie tylko zmianą ekonomicznych podstaw działania miasta, jego zagospodarowania i fizjonomii, ale także przemianami społecznymi. Przemiany te, w każdej z wymienionych sfer, w najsilniejszy sposób dotyczą mieszkańców miasta, a także najbliższego regionu, uzasadniona zatem w ankiecie była prośba o ocenę zmian, jakie nastąpiły w mieście po 2005 r.⁵ Ankietowani oceniali poziom rozwoju gospodarczego miasta, poziom życia mieszkańców, wygląd miasta, wyposażenie w usługi, dostęp do kultury i oświaty oraz poziom rozwoju turystyki (w tym uzdrowiskowej) i rekreacji. Podczas oceny mogli wybrać trzy rodzaje odpowiedzi: „poprawa”, „pogorszenie” lub „bez zmian”. Warto podkreślić, że w każdej z kategorii największy odsetek odpowiedzi stanowiły opinie pozytywne. Ponadto w pięciu z sześciu ocenianych kategorii odpowiedzi wskazujące na pogorszenie sytuacji miały znaczenie marginalne.

Najlepiej oceniany był poziom rozwoju turystyki oraz wyglądu miasta (odpowiednio 98 i 96% ankietowanych wskazuje poprawę – por. tab. 1). Wyniki są bezdyskusyjne, praktycznie wszyscy ankietowani dostrzegają zmiany w tych kategoriach i wyrażają pozytywne zdanie na ten temat.

Tabela 1. Jak ocenia Pan(i) główne zmiany w mieście, jakie nastąpiły po 2005 r.
– opinie ankietowanych (w %)

Kategoria	Poprawa	Pogorszenie	Bez zmian
Poziom rozwoju turystyki (w tym uzdrowiskowej) i rekreacji	98,0	1,0	1,0
Wygląd miasta	96,0	0,5	3,5
Poziom rozwoju gospodarczego miasta	76,2	6,9	16,8
Wyposażenie w usługi	66,3	5,9	27,2
Dostęp do kultury i oświaty	59,9	1,5	38,6
Poziom życia mieszkańców	42,6	21,8	35,5

Źródło: oprac. własne.

Respondenci zauważają także pozytywne zmiany w zakresie poziomu rozwoju gospodarczego Uniejowa. Ponad 76% ankietowanych wskazało na poprawę w tej dziedzinie. Negatywne opinie pojawiały się najczęściej wśród osób w wieku 18–24 lata, a więc wchodzących dopiero w dorosłe życie, a często również na rynek pracy.

⁵ Rok 2005 przyjęto umownie jako moment rozpoczęcia prac nad budową kompleksu termalno-basenowego oraz sportowo-rekreacyjnego.

Odpowiadając na pytanie o ocenę wyposażenia miasta w usługi większość badanych wskazywała na poprawę (134 osoby). Brak zmian w wyposażeniu w usługi sugerowało 27,2% ankietowanych. Respondenci w liczbie 121 osób (59,9%) zauważyli poprawę w dostępie do kultury i oświaty. Odpowiedź „bez zmian” wybrało 78 osób (38,6%). Jedynie trzy osoby (1,5%) uważały, że dostęp do kultury i oświaty się pogorszył.

Najbardziej zróżnicowane opinie dotyczyły poziomu życia mieszkańców. Choć ocena wysokości tego wskaźnika do pewnego stopnia zawiera w sobie inne oceniane kategorie, może nie zachodzić między nią a pozostałymi ocenianymi kategoriami bezpośrednia korelacja. Jednocześnie wskazywanie np. poprawy sytuacji gospodarczej Uniejowa i pogorszenie poziomu życia jego mieszkańców może wskazywać na przekonanie respondentów o wykluczeniu tych mieszkańców z udziału w korzyściach wynikających w lepszej kondycji ekonomicznej miasta.

Spośród ankietowanych 84 osoby (42,6%) uważają, że nastąpiła poprawa poziomu ich życia, 43 osoby (21,8%) wskazują na pogorszenie warunków życiowych, natomiast ponad 35% osób nie dostrzega zmian w omawianym zakresie. Warto zauważyć, że wśród osób wskazujących na poprawę tego poziomu większość należy do najlepiej zarabiających (56,9% spośród tych respondentów funkcjonuje w gospodarstwach domowych, w których dochód przekracza 1000 zł na osobę). Jednak odczuwalny poziom życia mieszkańców na pewno nie sprowadza się do kwestii czysto finansowych.

Oprócz oceny przemian zachodzących w mieście ważna jest także opinia mieszkańców o znaczeniu funkcji rekreacyjno-uzdrowiskowej w dalszym funkcjonowaniu mieszkańców miasta i gminy. Respondenci odpowiadając na pytanie „Czy w Pana(i) ocenie przemiany, do jakich dochodzi w Uniejowie w związku z rozwojem funkcji rekreacyjno-uzdrowiskowej, dają nowe możliwości życiowe mieszkańcom miasta lub gminy?” mogli posłużyć się pięciostopniową skalą: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie, trudno powiedzieć.

Respondenci w zdecydowanej większości twierdzą, że wspomniane przemiany otwierają nowe możliwości życiowe zarówno przed mieszkańcami miasta, jak i regionu. Jednak częściej opinii pozytywne wypowiadali mieszkańcy regionu (76,2 do 64,7%). Podobnie, negatywne oceny znaczenia zachodzących zmian częściej pojawiały się wśród mieszkańców miasta. Odsetek osób nie mających zdania na ten temat w obydwu grupach respondentów wynosił ok. 15%.

Optymizm respondentów pozostaje w odwrotnym związku z ich wiekiem. Ponad 70% respondentów wieku 18–24 lata i niemal 80% respondentów w wieku 25–32 lata wybrało odpowiedź „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”. Wśród osób najstarszych odsetek ten sięgnął 55% (tab. 2).

Respondenci mieli także możliwość wyrażenia opinii na temat zmian, które powinny nastąpić w Uniejowie. Było to pytanie otwarte, co spowodowało, że liczba propozycji zmian przewyższa liczbę ankietowanych osób. Uogólniając odpowiedzi ankietowanych można odnieść je do kilku sfer funkcjonowania miasta: rynku pracy, infrastruktury technicznej, infrastruktury społecznej oraz bezpieczeństwa.

Tabela 2. Czy w Pana(i) ocenie przemiany, do jakich dochodzi w Uniejowie w związku z rozwojem funkcji rekreacyjno-uzdrowiskowej dają nowe możliwości życiowe mieszkańcom miasta lub gminy – opinie ankietowanych

Odpowiedź	Grupy wiekowe (w latach)									
	18–24		25–32		35–44		45–59		60 i więcej	
	oso- by	%	oso- by	%	oso- by	%	oso- by	%	oso- by	%
Zdecydowanie tak	8	28,7	16	38,1	6	12,0	12	26,7	11	29,7
Raczej tak	13	46,4	18	42,9	26	52,0	14	31,1	10	27,0
Raczej nie	2	7,1	4	9,5	8	16,0	9	20,0	8	21,7
Zdecydowanie nie	2	7,1	1	2,4	1	2,0	0	0	2	5,4
Trudno powiedzieć	3	10,7	3	7,1	9	18,0	10	22,2	6	16,2
Razem	28	100,0	42	100,0	50	100,0	45	100,0	37	100

Źródło: oprac. własne.

Aż 95 osób (47% respondentów) wskazało rozwój rynku pracy jako najważniejszy kierunek dalszych zmian. W grupie tej dominują kobiety (68% osób wskazujących ten kierunek zmian) zwłaszcza z przedziału wiekowego 45–59 lat oraz osoby z wykształceniem średnim. W wypowiedziach ankietowani uskarżali się zwłaszcza na niedostateczną liczbę miejsc pracy, a także na niskie zarobki.

Ważnym problemem dla mieszkańców jest obecna jakość układu komunikacyjnego miasta. Zagadnienia związane z infrastrukturą drogową pojawiały się w wypowiedziach niemal 25% ankietowanych. Najczęściej wypowiedzi dotyczyły konieczności poprawy nawierzchni dróg, szczególnie położonych poza centrum miasta, rozbudowy lub wymiany istniejących chodników oraz zwiększenia liczby miejsc parkingowych. Ankietowani zwracali także uwagę na braki w oświetleniu ulicznym.

Część osób podkreślała problemy w zakresie usług socjalnych i kulturalnych. Mieszkańcy wskazywali m.in. na brak żłobka, małą liczbę placów zabaw i inwestycji w zakresie kultury oraz niedostateczną liczbę imprez promujących miasto. Ponadto domagali się dalszych inwestycji związanych z rozbudową kompleksu termalnego Uniejów. Respondenci sugerowali modernizację starych budynków na obszarze centrum miasta oraz budowę bloków i mieszkań komunalnych, zmiany w zakresie działania służby zdrowia, zwiększenie asortymentu w sklepach, obniżenie cen usług, a także większą dbałość o zachowanie porządku.

Sposób sformułowania dwóch kolejnych pytań zadanych respondentom zmienił perspektywę ich wypowiedzi z ogólnej (dotyczącej mieszkańców miasta

i regionu) na szczegółową, dotyczącą bezpośrednio życia ankietowanych osób. Respondenci mieli za zadanie ocenić, czy przemiany w Uniejowie mają wpływ ich własne życie, a także czy przewidują poprawę swojej sytuacji w przyszłości. Z zagadnieniem tym wiąże się pojęcie poziomu życia, które nie jest jednoznacznie identyfikowane i nie ma jednej, ogólnie przyjętej definicji. Według Z. Żekońskiego⁶ poziom życia jest całokształtem warunków, w jakich żyje dane społeczeństwo lub jednostka, wyrażających się przede wszystkim w udogodnieniach dotyczących procesu zaspokajania potrzeb indywidualnych i zbiorowych. Zaspokajanie tych potrzeb zachodzi w warunkach pracy, czasu wolnego i w sposobach jego wykorzystania, a także w aspektach organizacji życia społecznego.

Odpowiadając na pytanie „Czy współczesne przemiany w Uniejowie mają wpływ na Pana/Pani życie?” respondenci mogli skorzystać następujących odpowiedzi: „tak – mają dobry wpływ na moje życie”, „tak – mają dobry i zły wpływ na moje życie”, „tak – mają zły wpływ na moje życie”, „nie – nie mają żadnego wpływu, trudno powiedzieć”.

Niemal 32% respondentów uważa, że przemiany mają korzystny wpływ na ich dotychczasowe życie, przy czym nieco częściej pozytywne opinie wyrażali mieszkańcy regionu niż miasta (tab. 3). Badani w tym miejscu często dokonywali uzasadnienia, w jaki sposób przemiany w mieście wpływają na ich życie. Wśród udzielonych przez nich pozytywnych odpowiedzi przeważały: lepsze zaopatrzenie sklepów, możliwości znalezienia pracy, możliwość poznawania nowych ludzi, dodatkowe atrakcje. Prawie 9,4% zauważało zarówno dobry, jak i zły wpływ. Warto podkreślić, że niewielki odsetek pytanym uważał, że przemiany mają na ich życie wyłącznie zły wpływ (opinie takie nie występują wśród mieszkańców innych miejscowości). Jednoznacznie negatywna ocena ma więc znaczenie marginalne. Natomiast bardzo duża część respondentów nie potrafi ustosunkować się do tak sformułowanego pytania (niemal 1/3 ankietowanych), duża część uważa ponadto, że zmiany nie mają na nich żadnego wpływu. Wyniki te są istotne zwłaszcza w przypadku mieszkańców Uniejowa: obejmują aż 56% tej grupy ankietowanych i mogą świadczyć o pozostawaniu znacznej grupy ludności poza nurtem przemian społeczno-gospodarczych. Jest to ważna część społeczeństwa Uniejowa, która w przyszłości może „zasiłić” zarówno zwolenników, jak i przeciwników dalszych przemian w mieście.

Poziom wykształcenia ma znaczący wpływ na postrzeganie przemian zachodzących w Uniejowie – wraz z jego wzrostem spada entuzjazm wobec zachodzących zmian (tab. 4).

Odpowiadając na pytanie Jak Pan(i) przewiduje, czy Pana(i) sytuacja w wyniku zachodzących w mieście zmian, poprawi się w przyszłości? nadzieję na poprawę sytuacji życiowej wyraziło ponad 50% ankietowanych, natomiast pozostała część nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie bądź nie spodziewała się polepszenia warunków życia (tab. 5).

⁶ Z. Żekoński, *Z problemów metodologicznych sformułowania społeczno-bytowych celów rozwoju*, „Gospodarka Planowa” 1974, nr 6.

Tabela 3. Wpływ na zachodzących przemian na życie respondentów według miejsca zamieszkania – struktura odpowiedzi respondentów (w %)

Ankietowani	Tak – mają dobry wpływ na moje życie	Tak – mają zły wpływ na moje życie	Tak – mają dobry i zły wpływ na moje życie	Trudno powiedzieć	Nie – nie mają żadnego wpływu
Ogółem	31,7	3,5	9,4	30,2	25,2
Mieszkańcy Uniejowa	30,5	4,3	9,1	33,1	23,0
Mieszkańcy innych miejscowości	35,9	0,0	10,3	17,9	35,9

Źródło: oprac. własne.

Tabela 4. Wpływ na zachodzących przemian na życie respondentów według miejsca zamieszkania – opinie ankietowanych według wykształcenia (w %)

Wykształcenie	Tak – mają dobry wpływ na moje życie	Tak – mają zły wpływ na moje życie	Tak – mają dobry i zły wpływ na moje życie	Trudno powiedzieć	Nie – nie mają żadnego wpływu	Razem
Niepełne podstawowe lub podstawowe	37,5	0,0	12,5	37,5	12,5	100,0
Zawodowe zasadnicze lub średnie	31,9	0,7	9,6	28,2	29,6	100,0
Licencyjne lub inżynierskie bądź magisterskie	22,0	12,0	8,0	36,0	26,0	100,0

Źródło: oprac. własne.

Tabela 5. Jak Pan(i) przewiduje, czy Pana(i) sytuacja w wyniku zachodzących w mieście zmian, poprawi się w przyszłości? – opinie ankietowanych (w %)

Ankietowani	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	14,0	39,0	18,0	6,0	23,0
Mieszkańcy Uniejowa	14,0	39,0	20,0	7,0	20,0
Mieszkańcy innych miejscowości	34,0	9,0	24,0	9,0	24,0

Źródło: oprac. własne.

Może zaskakiwać, że poprawy sytuacji życiowej nie spodziewa się (odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”) podobny odsetek mieszkańców miasta i mieszkańców regionu. Można było przypuszczać, że wśród mieszkańców Uniejowa odsetek tych odpowiedzi będzie znacznie mniejszy w stosunku do pozostałych respondentów.

PODSUMOWANIE

W literaturze podkreśla się, że obecnie baza lecznicza i turystyczna uzdrowisk jest wykorzystywana w około 38%⁷. Oznacza to, że ośrodki lecznicze w Polsce nie są w pełni wykorzystywane, dotyczy to jednak miejscowości, których funkcja uzdrowiskowa jest już od dawna ugruntowana. Zauważa się, że w istniejących w Polsce uzdrowiskach dochodzi m.in. do wzrostu bezrobocia strukturalnego i ubożenia miejscowej ludności oraz braku perspektyw rozwoju⁸. Niewątpliwie sytuacja Uniejowa jest odmienna. Miasto niedawno dopiero wzbogaciło się o nową, wyspecjalizowaną funkcję, która znacznie podniosła jego atrakcyjność w oczach mieszkańców regionu i kraju, co owocuje wzrostem ruchu turystycznego. Przed Uniejowem otworzyły się nowe możliwości, które już przyniosły szereg pozytywnych zmian⁹.

Odpowiedzi respondentów na przedstawione w prezentowanym artykule pytania cechują się dwudzielnością. Z jednej strony widoczny jest pozytywny odbiór zmian, jakie zachodzą w Uniejowie (zarówno wśród mieszkańców miasta, jak i pozostałych badanych). Na poprawę rozwoju turystyki i wyglądu miasta wskazuje niemal 100% ankietowanych, a poprawę poziomu rozwoju gospodarczego miasta dostrzega ponad 76% respondentów. Jest to bardzo wysoki odsetek odpowiedzi pozytywnych. Z drugiej jednak strony wiele wypowiedzi sugeruje, że mieszkańcy Uniejowa mają zbyt mały udział w dostrzeganym przez nich samym sukcesie miasta.

Istotne są nie tylko wypowiedzi negatywnie oceniające wpływ obecnych zmian w mieście na życie respondentów, ale także opinie osób, których zmiany w mieście w żaden sposób nie dotknęły. Wynikać to może z faktu, że Uniejów jest dopiero na początku rozwoju swojej funkcji uzdrowiskowej, a następstwa tego faktu nie odcisnęły się jeszcze na znacznej części populacji miasta. Jeśli

⁷ J. Krupa, T. Wołowicz, *Uzdrowiska Polski Wschodniej wobec wyzwań rozwojowych – turystyka zrównoważona*, [w:] *Współczesne trendy funkcjonowania uzdrowisk – klastering*, red. J. Hermaniuk, J. Krupa, Wyd. Instytut Gospodarki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Rzeszów 2010, s. 19.

⁸ Tamże, s. 19.

⁹ Choć pojawiają się także sygnały niepokojące – jak spadek w Uniejowie liczby jednostek gospodarczych należących do osób fizycznych, w tym także działających w sektorze usług (z odpowiednio 329 i 278 w 2010 r. do 319 i 242 w 2012 r.). Struktura pracujących oraz przedsiębiorczość mieszkańców są determinantami rozwoju funkcji turystycznej (M. Tkocz, E. Zuzańska-Zyśko, S. Pytel, *Wisła – jeden z ośrodków turystycznych w zapleczu Katowickiego Obszaru Metropolitalnego*, [w:] T. Marszał (red.), *Funkcja usługowa małych miast*, Łódź 2009, s. 104).

jednak ruch turystyczny w Uniejowie będzie przybierał na sile, a miasto swój rozwój będzie opierało na lecznictwie uzdrowiskowym i turystyce masowej, jego mieszkańcy będą w coraz większym stopniu odczuwali skutki tej nowej sytuacji. Wówczas niezwykle ważne dla funkcjonowania miasta stanie się uświadomienie mieszkańcom korzyści, jakie mogą czerpać z faktu zamieszkiwania w ośrodku turystyczno-uzdrowiskowym, wsparcie postaw przedsiębiorczych mieszkańców oraz umożliwienie im współuczestnictwa w sukcesie ekonomicznym miasta.

Bibliografia

- Krupa J., Wołowiec T., *Uzdrowiska Polski Wschodniej wobec wyzwań rozwojowych – turystyka zrównoważona*, [w:] J. Hermaniuk, J. Krupa (red.), *Współczesne trendy funkcjonowania uzdrowisk – klastering*, Wyd. Instytut Gospodarki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Rzeszów 2010, s. 7–35.
- Tkocz M., Zuzañska-Żyśko E., Pytel S., *Wisła – jeden z ośrodków turystycznych w zapleczu Kato-wickiego Obszaru Metropolitalnego*, [w:] T. Marszał (red.), *Funkcja usługowa małych miast*, Łódź 2009, s. 89–106.
- Uniejów. Dzieje miasta*, red. J. Szymczak, Łódź 1995, ss. 506 + 24 nlb.
- Wojnarowski J., Wołowiec T., *Zarządzanie turystyką – hotelarstwem i turystyką uzdrowiskową. Wybrane aspekty*, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości, Nowy Sącz 2008, s. 45–47.
- Żekoński Z., *Z problemów metodologicznych sformułowania społeczno-bytowych celów rozwoju*, „Gospodarka Planowa” 1974, nr 6.

PRESENT TRANSFORMATIONS IN UNIEJÓW IN THE OPINION OF THE INHABITANTS OF THE CITY AND REGION

Summary

It does not often happen in the history of urban development that conditions in which towns are functioning are radically changed. Uniejów on the river Warta, with a population of a little above 3000, is one of such urban centres – its development path is now taking a new turn due to intensive development of tourism and recreation functions.

The changes that are taking place in Uniejów are primarily affecting its residents. To find out their opinions on the new situation a survey has been conducted on a random sample of the inhabitants of the city and its region.

The responses received show that generally the perception of the changes is positive – 100% of the respondents appreciate the improved appearance of the city and 76% point to increased economic growth. On the other hand, there are opinions indicating limited participation of the inhabitants in the success of the city – there are persons who feel to be affected negatively or not at all. This may be due to the fact that Uniejów has only very recently started the new development trajectory and it is too early for all the residents to feel its impact.